

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Cím: 1139 Budapest Teve u. 4-6. 1903 Bp. Pf.: 314/15
Tel: 443-5573/33104
Fax: 443-5733/33133
E-mail: orfktitkarsag@orfk.police.hu

Szám:

Tárgy: rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

Ea:

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél **Panaszos** által előterjesztett panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés e) pontjára, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. (A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 330. § (2) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdés a) pontja).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos személyesen terjesztette elő panaszbeadványát, a vele szemben fogatosított rendőri intézkedéssel szemben.

A panaszos beadványában előadta, hogy *-n * óra * perc körüli időben a gépjárművel haladt a külső forgalmi sávban.

Az utca előtt a belső sávból egy balra kanyarodni szándékozó álló teherautó mögül egy világos színű személygépkocsi haladás közben hirtelen irányjelző használata nélkül a panaszos elé vágott, amellyel jobbra kormányzással való hirtelen irányváltatásra és fékezésre kényszerítette őt.

A panaszos ekkor a baleset elkerülése végett röviden használta az autó kürtjét, erre a szabálytalan autó visszasorolt a belső sávba. Továbbhaladva arra lett figyelmes, hogy az említett autó mellésorolt, és az egyedül utazó vezető a leengedett ablakon keresztül közölni próbált valamit, ekkor a panaszos is leengedte az ablakot és megkérdezte, mit akar tőle, illetve mi volt az előbbi manőver. A panaszosnak ekkor tűnt fel, hogy az autó vezetője valamilyen egyenruhát visel és vállapjára, valamint az út jobb szélére mutogatva ordította, hogy „*Azonnal álljon félre*”. Amikor a panaszos közölte, hogy erre nem hajlandó, akkor a vezető az egyik kezét jól látható módon a pisztolytáskára (amelyben fegyverszerű tárgy volt) helyezte, majd ezzel egy időben az autót jobbra kormányozva hirtelen lehúzódsra, fékezésre és megállásra kényszerítette őt.

A kereszteződés előtt a vezető az autójával elállta az úttestet, megakadályozva ezzel a panaszos továbbhaladását. Amikor a vezető kiszállt az autóból, a panaszos ekkor észlelte, hogy egyenruhát visel és kezét folyamatosan a pisztolytáskán tartva közeledett, ekkor ő és utasa is pánikba esett, ezért azonnal a 112-es segélyhívót tárcsázták. Közben a vezető odaért és kiabálva közölte nevét, rendfokozatát, de az intézkedés okát és célját nem, felszólította a panaszost a vezetői engedély, valamint a forgalmi engedély átadásra, továbbá annyit tett hozzá, hogy „*Azért, mert siet, azt hiszi mindent megtehet*”. Eközben kezét végig a pisztolytáskán tartva folyamatosan rádióon beszélt, amely szöveggörnyezetből a panaszos olyan szavakat hallott, hogy „*ellenszegült, megtagadta*”.

A panaszos és utasa ez alatt a segélyhívóval beszéltek, bediktálták a személygépkocsi, színét, típusát, rendszámát, a közölt nevet és rendfokozatot és kérték, hogy küldjenek valakit, mert aki megállításra kényszerítette őket, furcsán viselkedik és nincsenek meggyőződve arról, hogy rendőrral van dolguk, bár a rendőrség feliratú jelvényt látva annak számát is bediktálta.

A panaszos ezek után átadta az iratait, a rendőr elsétált tőlük és jegyzetelésbe és rádiózásba kezdett. Körülbelül 10 perc múlva a helyszínre érkezett egy rendőrautó, amely megállt mögöttük és kiszállt belőle egy rendőr, - aki egyenruhát viselt azonosító számmal ellátva - hozzájuk lépve bemutatkozott és megkérte a panaszost, hogy szálljon ki a járműből, ezt látva a másik rendőr odakiáltott „*Itt jön a szolgálatvezető, neki elmondhatja mi történt*”.

A kikerkezett rendőr azt kérte, hogy a panaszos mondja el röviden mi történt, majd ezt követően közölte vele, mivel lakott területen rádudált a kollégájára, szabálysértést követett el és elmagyarázta a kürt használatának szabályait és javasolta „*Mivel szabálysértést követett el, viselkedjen úgy, mint egy szabálysértő*”.

A panaszos elmondta, hogy nem követett el szabálysértést, csak a balesetveszély elhárítása érdekében használta a kürtöt, ennek igazolására kérte, hogy hallgassák meg a vele utazó személyt is, de a rendőr ezt elutasítva megkérte, hogy üljön vissza az autóba. Ezután a rendőr előrement kollégájához és néhány szót váltott vele, aki utána odament a panaszos autójához visszaadta az iratait és közölte vele, hogy feljelenti.

Ezt követően a panaszos hátrament a rendőrautóhoz és megkérdezte, hogy kaphatna-e jegyzőkönyvet a történekről, miután erre is nemleges választ kapott a rendőrök távoztak a helyszínről.

A panaszos sérelmezte a vele szembeni intézkedést, a gépjárműjével való megállításának körülményeit, a rendőr szolgálati fellépésének módját és az általa használt hangnemet, valamint, hogy nem közölte vele sem a megállításának okát, sem az intézkedés célját, sem azt, hogy miért jelenti fel. Sérelmezte továbbá az intézkedés aránytalan és retorziós jellegét, azonban megjegyezte, ha tudta volna, hogy rendőrrel áll szemben, akkor a felszólításnak eleget téve engedelmeskedett volna és félre áll.

A beadványban foglaltak alapján a panaszos a rendőri intézkedés kapcsán az alábbiakat sérelmezte:

1. intézkedés jogalapját;
2. megállításának körülményeit, arányosságát;
3. a szolgálati fellépés módját, intézkedés célját;
4. az intézkedés retorziós jellegét, az intézkedő rendőr hangnemét;
5. tájékoztatási kötelezettség elmulasztását, valamint a jegyzőkönyv helyszíni átadásának elmaradását.

II.

A Panasztestület a sérelmezett rendőri intézkedéssel kapcsolatban kialakított állásfoglalásában megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében biztosított emberi méltósághoz, valamint a XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát.

A Panasztestület az ügy mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a panaszossal szemben a rendőr kellő jogalap birtokában foganatosította az intézkedést, ugyanakkor megállításának módját aránytalanának ítélte, mert az előírt szabályok betartásának elmaradása veszélyeztette a panaszos személyi biztonságát és testi épségét, ezért megállapította az ezekhez fűződő alapjogsérelmet. Megállapítást nyert továbbá, hogy a szolgálati fellépés szabályainak megsértése miatt a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga is sérült.

A Panasztestület megítélése szerint az intézkedés retorziós volta miatti egyenlő bánásmód követelményének megsértése, az intézkedő rendőr hangneme miatt a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme, továbbá a tájékoztatás, valamint a jegyzőkönyv helyszíni átadásának elmaradása tekintetében a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme nem megállapítható.

A megvalósult alapjogsértés a Panasztestület megítélése szerint elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

III.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettség keretében a hatóság az alábbi bizonyítási eszközök tartalmát vette figyelembe

- panaszbeadvány;
- számú szabálysértési feljelentés;
- számú rendőri jelentés;
- a Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztató levele.

A lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás során a panaszos a beadványában megfogalmazott állításokat alátámasztó további bizonyítási indítványt, egyéb nyilatkozatot, illetőleg bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott.

Az eljárás során – az intézkedő rendőr által tett jelentésben foglalt nyilatkozaton, valamint az általa tett szabálysértési feljelentésben foglaltakon túl – egyéb bizonyíték nem merült fel, ugyanakkor a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján eleget lehetett tenni a Ket. 50. § (1) bekezdésben előírt tényállás tisztázási kötelezettségnek.

Ezek alapján a Pp. 195. § (1) bekezdés szerint a rendőri jelentés közokirati jellegére tekintettel, az abban foglalt tények ellenkezőjére vonatkozó bizonyíték hiányában, döntésem meghozatalánál a rendőri jelentésekben foglaltakat vettem alapul. Ezen álláspontom kialakításánál figyelemmel voltam több korábbi bírósági ítéletre és döntésre is (1/2004. Büntető jogegységi határozat, BH2009. 230, Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.27.173./2013/7. számú ítélete).

IV.

A rendőri intézkedés elleni panasz elbírálásakor először azt vizsgáltam meg, hogy valamennyi panaszosi sérelemre kiterjed-e a hatásköröm.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint *„Akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint*

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és büntetőrendészeti feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.”

A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet (továbbiakban: KRESZ) 30. §-a szerint *„Hangjelzést adni csak balesetveszély esetében, a baleset megelőzése érdekében, valamint – lakott területen kívül – az előzési szándék jelzése céljából szabad.”*

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Sztv.) 224. § (1) bekezdése szerint *„Aki a közúti*

közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendeletben (a továbbiakban: KRESZ) meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217–222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg, szabálysértést követ el.”

A panaszbeadványban foglaltakat értékelve megállapítható, hogy Rendőrkapitányság által számon iktatott és a szabálysértési eljárással összefüggő feljelentés vizsgálatára hatáskörrel nem rendelkezem.

A fentiekre tekintettel a szabálysértés elkövetésének vizsgálata jelen eljárásnak nem feladata, mivel a szabálysértéssel kapcsolatban felmerülő panaszok vizsgálatára a törvényességi felügyeletet gyakorló ügyészség rendelkezik hatáskörrel, amelyek alapján hatásköröm hiányát állapítottam meg, ezért jelen határozatomban foglalt döntés arra nem terjed ki.

V.

A rendőri intézkedés ellen a panaszos által megfogalmazott sérelmek kapcsán álláspontom a következő:

1. Intézkedés jogalapja

Az intézkedéskor hatályban lévő Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján *„A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van”.*

Az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja szerint *„A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani”,*

Az Rtv. 19. § (1) bekezdés értelmében *„A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmességni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.”*

Az Rtv. 15. § (1) bekezdés alapján *„A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.”*

Az Rtv. 15. § (2) bekezdés szerint *„Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”*

Az Rtv. 44. § (1) bekezdés alapján *„A rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során:*

b) a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen — a jogszabályban meghatározottak alapján — ellenőrizheti;

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX.22.) BM rendelet (továbbiakban: szolgálati szabályzat) 8. § (1) bekezdése szerint „*A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében.*”

A szolgálati szabályzat 9. § (1) bekezdése értelmében „*A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett – ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz.*”

A panaszos előadta, hogy miközben szabályosan vett részt a közúti forgalomban, egy szolgálati jelleg nélküli személygépkocsi haladás közben irányjelző nélkül elé vágott és jobbra kormányzással való hirtelen irányváltoztatásra és fékezésre kényszerítette őt. A panaszos ekkor a baleset elkerülése érdekében röviden használta az autó kürtjét, erre a szabálytalan autó visszasorolt a belső sávba. Ezt követően az említett autó szorosan mellé helyezkedett a vezető a leengedett ablakon keresztül közölni akart valamit, erre a panaszos is leengedte az ablakot és akkor látta, hogy a vezető valamilyen egyenruhát visel, a vállapját ütögeti és az út jobb szélére mutogatva ordította, hogy „*Azonnal álljon félre*”.

A panaszos közölte, hogy nem áll meg, mire a vezető jobbra kormányozta az autóját ezáltal a panaszost hirtelen fékezésre és lehúzóadásra kényszerítette a kereszteződés előtt és elállta az úttestet megakadályozva ezzel a panaszos továbbhaladását.

A számú rendőri jelentésben foglaltak szerint *-n * óra * perckor a Rendőrkapitányság rendőre az jelleg nélküli szolgálati gépjárművel közlekedett. A kereszteződésénél megállt a jelző lámpa tilos jelzésénél. A szolgálati EDR rádiót helyezte el a műszerfalon, így nem azonnal, hanem 1-2 másodperces késéssel indul csak el, amikor a jelző lámpa szabad jelzést adott, ekkor a mögötte haladó személygépkocsi vezetője 2 másodperces hangjelzést adott.

A kereszteződést elhagyva a úton haladt tovább a rendőr, ekkor panaszos az autójával mögötte a külső sávban közlekedett. Tekintettel arra, hogy a rendőr előtt haladó személygépkocsi kanyarodási szándékát előre jelezte és a kanyarodási műveletet is megkezdte, így a rendőr a személygépkocsival a forgalmi sávját elválasztó vonal irányába jobbra húzódott, oly módon, hogy azt nem lépte át. Ekkor panaszos ismételt hangjelzést adott 3 másodperces időtartamban, majd gépkocsijával a rendőr mellé gyorsított. A magasságában egymás mellé értek mindketten lehúzták az ablakot, ekkor panaszos minősíthetetlen hangnemben jellemezte a rendőr vezetési stílusát, amíg az egyenruhát észre nem vette. A rendőr kérte, hogy álljon félre, mert vele szemben intézkedést fog kezdeményezni, a panaszos ezt megtagadta, mondván, hogy ehhez a rendőrnek nincs joga és lassan elindult előre. Ezt követően a rendőr a jelleg nélküli szolgálati gépjárművel a panaszos elé állt elzárva ezzel a továbbhaladása útját. A rendőr kiszállt a járműből és a „törvény nevében” szavak előre bocsájtásával kérte, hogy álljon félre a panaszos, melynek ekkor már eleget tett. A rendőr köszönése alatt panaszos már telefonált, elmondása szerint a rendőrséget hívta, hogy panaszt tegyen ellene. A rendőr ekkor ismételt közölte nevét, beosztási helyét és jelvéyszámát és elkérte panaszos vezetői engedélyét, valamint forgalmi engedélyét. Az

iratok átadását követően a panaszossal közölte, hogy parancsnokot hív a helyszínre, tekintettel arra, hogy az intézkedés ellen panasszal élt, továbbá közölte azt is, hogy a hangjelzés indokolatlan használata miatt vele szemben feljelentést tesz.

A hivatkozott jogszabályhelyek alapján megállapítható, hogy az igazoltatás célhoz kötött. A rendőr azt a személyt igazoltathatja, akinek személyazonosságát meg kell állapítania. Az igazoltatás célja közvetlenül az, hogy egyedileg azonosított személy vonatkozásában indokolt esetben eljárást lehessen kezdeményezni, majd jogerővel bíró egyedi hatósági döntést lehessen hozni. Közvetve pedig az állami és önkormányzati szervek hatósági feladatainak ellátásához – esetenként nélkülözhetetlenül – kapcsolódik annak érdekében, hogy a jogalkalmazó azt a jogilag alapvetően jelentős tényt kétséget kizáróan megállapíthassa, hogy az eljárást kivel szemben kell lefolytatnia. Ezért az igazoltatás a jogállamiság egyik garanciája, amely valóban alkotmányos alapjogot korlátoz, azonban egy másik érték a tisztességes eljáráshoz való alkotmányos alapjog biztosítása érdekében.

Jelen esetben a Rendőrkapitányság beosztottja szabálysértés elkövetése miatt intézkedett a panaszossal szemben, aki először ki akarta magát vonni az intézkedés alól, mondván, hogy nem volt arról meggyőződve, hogy rendőrrel van dolga, ezt verbálisan közölte is az intézkedő rendőrrel. A panaszos álláspontja szerint semmilyen szabálysértést nem követett el és így nem volt joga vele szemben a rendőrnek intézkedést kezdeményezni.

Bár a panaszos és a rendőr állításai egymásnak ellentmondanak a hangjelzés körülményeivel és számával kapcsolatban, azonban atekintetben egybevágnak, hogy egy alkalommal biztosan használta a panaszos a kürtöt. A jogszabályi hivatkozásokból kitűnik, hogy az Rtv. 44. §-a alapján a rendőr jogosult valamennyi, a közlekedésben résztvevő járművet közúti ellenőrzés alá vonni és ezen közlekedésrendészeti intézkedés során ellenőrizheti a közlekedési rendszabályok megtartását, ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben – tehát akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal – megilleti.

Mindezen körülmények alapján az intézkedő rendőr mérlegelési jogkörében megalapozottan döntött úgy, hogy az egyébként közlekedési szabálysértési tényállás megvalósító panaszossal szemben a helyszínen intézkedett, őt igazoltatta, majd feljelentést tett ellene szabálysértési ügyben.

A fentiek alapján a panaszossal szembeni intézkedési kötelezettség fenn állt – a jogszabályi előírásoknak megfelelően – indokolt volt, ezért a panasz e tekintetben alaptalan.

2. Megállításának körülményei, arányossága

Az Rtv. 44. § (1) bekezdés alapján *„A rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során:*

b) a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen — a jogszabályban meghatározottak alapján — ellenőrizheti;

A panaszos elmondása szerint, a szolgálati jelleg nélküli gépjármű általi hirtelen irányváltoztatás és fékezésre kényszerítés miatt használta a kürtöt egy esetleges baleset bekövetkezésének megelőzése érdekében. Ezek után arra lett figyelmes, hogy az említett

gépjármű mellé ért és a leengedett ablakon keresztül ordította a vezető, hogy álljon félre és a vállapját veregette, valamint az út jobb szélére mutogatott, ekkor látta a panaszos, hogy valamilyen egyenruha van gépjárművezetőn. Amikor a panaszos közölte, hogy nem áll meg, akkor a vezető jól látható módon a kezét a pisztolytáskájára helyezte, majd ezzel egy időben az autót jobbra kormányozva elzárta a panaszos útját olyan módon, hogy elé állt megakadályozva ezzel a panaszos továbbhaladását.

A Panasztestület megítélése szerint az intézkedő rendőr a vonatkozó jogszabályi követelmények előírásait nem vette figyelembe akkor, amikor egyedül intézkedett. Ugyanis a rendőr, ha egyedül lát el szolgálatot „intézkedésbe kezdésére” csak kivételesen indokolt esetben kerülhet sor. A szabálysértési feljelentésben is rögzített magatartás (engedély nélküli kürt használat) nem indokolt ilyen arányú rendőri fellépést.

A megállítási körülményei a vonatkozó jogszabályoknak nem feleltek meg, nem volt fény-és hangjelzés, és az egyéb módon történő megállítási szándék jelzése (kézjelzés, tárcsa, lámpa, hangszóró, vagy felirat) is elmaradt.

A konkrét esetben tehát a Panasztestület arra a következtetésre jutott, hogy a rendőr által választott megoldás aránytalan volt, továbbá álláspontja szerint az irányelvben előírt szabályok betartásának elmaradása veszélyeztette a panaszos személyi biztonságát és testi épségét, ezért megállapította az ezekhez fűződő alapjog sérelmet.

A Panasztestület állásfoglalásában kifejtett fenti megállapításával az alábbi indokok alapján nem értek egyet.

A számú parancsnoki kivizsgálás során megállapítást nyert, hogy *-n * óra * perckor a rendőr szabálysértés észlelése miatt kezdett intézkedésbe. A rendőr által észlelt szabálysértések során történő intézkedések célja a közlekedési szabályok betartatása az állampolgárokkal, ezáltal a balesetek számának a visszaszorítása.

Jelen esetben a rendőr egyedül látott el körzeti megbízotti szolgálatot a területén. A szolgálata során, mivel szolgálati jelleggel el nem látott gépjárművel észlelte a szabálysértést, ezért az előlről történő megállítást választotta a szabálysértő jármű vonatkozásában.

A 7001/2006. (VI.6.) ORFK irányelv a közúti járművek megállításának és követésének módszereiről és taktikáiról 2.1.2.3. alatt a megállítási szituációk között sorolja fel az előlről történő megállítást.

Az intézkedési szituációk között szerepel az a szabály, hogy egyedül a rendőr általában ne kezdeményezzen rendőri intézkedést, mert lefolytatásának feltételei nem adóttak, egy fő rendőr (egyfős járőr) csak kivételesen indokolt esetben (pl: KMB stb.) hajtsa végre intézkedést.

Továbbá a parancsnoki kivizsgálás kiterjedt az intézkedés arányosságának vizsgálatára, amellyel kapcsolatban megállapítást nyert, hogy az eset összes körülményeit figyelembe véve a panaszossal szemben – annak viselkedés és magatartása miatt – nem lett volna elégséges enyhébb szankció alkalmazása, mivel annak nem lett volna kellő visszatartó ereje vele szemben.

A számú rendőri jelentésben foglaltak szerint a amikor egymás mellé értek mindketten lehúzták az ablakot, ekkor panaszos minősíthetetlen hangnemben jellemezte a rendőr vezetési stílusát.

A rendőr kérte, hogy álljon félre, mert vele szemben intézkedést fog kezdeményezni, a panaszos ezt megtagadta, mondván, hogy ehhez a rendőrnek nincs joga még akkor sem, ha rendőr és lassan elindult előre. Ezt követően a rendőr a jelleg nélküli szolgálati gépjárművel a panaszos elé állt elzárva ezzel a továbbhaladása útját. A rendőr kiszállt a járműből és a

„törvény nevében” szavak előre bocsájtásával kérte, hogy álljon félre a panaszos, melynek ekkor már eleget tett.

Az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

A jogalkotó ezért a mérlegelésnek „tágabb kört enged” amikor azt írja elő, hogy a rendőri intézkedés csak „nyilvánvalóan aránytalan” hátrányt nem okozhat az intézkedés alá vont személynek.

A számú szabálysértési feljelentésben foglaltak szerint panaszossal szemben indokolatlan hangjelzés miatt foganatosítottak intézkedést, mivel jelen esetben a panaszos rövid időn belül ugyanazon szabálysértés többszöri elkövetése szükségessé tette a gépjárművének megállítását és vele szemben az intézkedést, továbbá a szabálysértési eljárás kezdeményezését.

Az intézkedés célja a feltételezett elkövető kilétének a megállapítása, azaz igazoltatása, ennek érdekében történt a megállítás, amelynek módja megfelelt az irányelvben foglaltaknak, így nyilvánvaló aránytalanságot nem jelentett az intézkedés céljához képest.

A leírtak alapján a panasz e tekintetben alaptalan.

3. A szolgálati fellépés módja, intézkedés célja

Az Rtv. 20. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerint „A rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja,”

Az Rtv. 20. § (2) bekezdés első mondata alapján „A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.”

Az Rtv. 20. § (4) bekezdés szerint „Ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.”

A szolgálati szabályzat 5. § (1) bekezdés értelmében „Az intézkedést a rendőr - az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően - a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja.”

A szolgálati szabályzat 5. § (2) bekezdése szerint „A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel az (1) bekezdésben meghatározottak intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.”

A panaszos beadványában hangsúlyozta az eset kapcsán, hogy az egyenruha ellenére nem tudta, hogy rendőrrel áll szemben, mivel civil autóval vett részt a forgalomban, és menet

közben nem volt alkalma meggyőződni arról, hogy milyen egyenruha van a vezetőn, csak amikor a megállítást követően kiszállt és közeledett feléjük, bár még ekkor sem volt benne teljesen bizonyos, ezért is hívta a 112-es segélyvonalat.

A Panasztestület úgy foglalt állást, hogy a szolgálati fellépés szabályainak megsértése miatt a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga sérült.

A Panasztestület állásfoglalásában kifejtett szolgálati fellépés szabályainak megsértése miatti panaszosi jogsérelemmel az alábbi indokok alapján nem értek egyet.

A számú szabálysértési feljelentés szerint amikor a két autó egymás mellé ért és mindketten leengedték az ablakot, akkor a panaszos triviális kifejezésekkel illette a rendőr vezetési stílusát, míg az egyenruháját észre nem vette. Ekkor a rendőr megkérte, hogy álljon félre, mert vele szemben intézkedést kíván kezdeményezni. A panaszos ezt megtagadta, mert álláspontja szerint a rendőrnek ehhez nem volt joga, hogy ilyen „kis közlekedési affér” miatt vele szemben intézkedést kezdeményezzen. Miután a rendőr előlről történt megállítással elzárta a panaszos továbbhaladásának útját a „törvény nevében” szavak előre bocsájtásával felszólította, hogy álljon félre, amelynek ekkor már a panaszos eleget tett.

A rendőr köszöntése közben a panaszos már telefonált, elmondása szerint a rendőrségre, hogy panasszal éljen ellene, erre tekintettel a rendőr közölte nevét, beosztási helyét és azt, hogy indokolatlan hangjelzés miatt feljelentést tesz a panaszos ellen.

Az intézkedés során – a panaszos előadásával a rendőri jelentés is egybehangzóan azt tartalmazza, hogy a panaszost mind az intézkedő, mind a későbbiekben kikerkező rendőr tájékoztatta az intézkedés céljáról.

Mindezekre figyelemmel megállapítható, hogy a rendőr a jogszabályi előírások szerint kezdeményezett intézkedést és annak módja megfelel a szolgálati szabályzatban foglaltaknak.

A leírtak alapján a szolgálati fellépés módjára irányuló panasz alaptalan.

4. Az intézkedés retorziós jellege, az intézkedő rendőr hangneme

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés szerint *„A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”*

Az Rtv. 19. § (1) bekezdés alapján *„A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek — ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik — mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.”*

Az Rtv. 19. § (2) bekezdése szerint *„A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.”*

A számú parancsnoki kivizsgálás szerint az intézkedéssel érintett útszakasz egy kétszer két sávú tömegközlekedési főútvonal ahol jelentős számú gépjármű és busz forgalom van, a

rendőr ezen okból kifolyólag hangosan és az intézkedés miatt határozott hangnemben beszélt a panaszossal.

A parancsnoki kivizsgálás kiterjedt az intézkedés retorziós jellegére, miszerint a panaszos azt állította, hogy a rendőr többször fenyegetően a pisztolytáskáján tartotta a kezét. Valójában a rendőr egy alkalommal tette kezét a pisztolytáskába rejtett szolgálati lőfegyver markolatára, amikor a panaszos a határozott rendőri utasítás ellenére a félreállítás helyett tolatásba kezdett a gépjárművel és fejét nemlegesen rázta. A rendőr ebből arra következtetett, hogy feltételezhetően a panaszos ki akarja vonni magát a rendőri intézkedés alól, akár úgy is, hogy a szabályosan intézkedő rendőr testi épségét is veszélyeztetheti. Miután ez elhárult a rendőr a továbbiakban a kezét nem tette a pisztolytáskára.

A leírtak alapján az intézkedő rendőr hangnemére és az intézkedés retorziós jellegére irányuló panasz alaptalan.

5. Tájékoztatási kötelezettség elmulasztása, valamint a jegyzőkönyv helyszíni átadásának elmaradása

Az Rtv. 20. § (2) bekezdés első mondata alapján *„A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.”*

Az Sztv. 99. § (1) bekezdése szerint *„Helyszíni intézkedés során a szabálysértés elkövetését elismerő személlyel szemben helyszíni bírság kiszabásának van helye.”*

Beadványában a panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőr nem közölte vele sem a rendőri intézkedés okát, sem a célját, sem pedig azt, hogy miért jelenti fel. Továbbá azt is sérelmezte, hogy a helyszínen kérése ellenére nem kapott semmilyen jegyzőkönyvet.

A számú rendőri jelentésben foglaltak szerint a rendőr az iratok visszaszolgáltatásakor közölte a panaszossal, hogy ellene indokolatlan hangjelzés miatt feljelentést tesz. A panasztételi lehetőségekről a szóbeli tájékoztatást a rendőrök, még a helyszínen megadták a panaszos számára.

A számú parancsnoki kivizsgálásban foglaltak szerint az intézkedő rendőr a panaszost tájékoztatta az általa elkövetett szabálysértés miatt induló eljárás jogkövetkezményeire. A helyszíni bírság nem került felajánlásra, ennek oka, hogy a panaszos az intézkedés során mindvégig tagadta a szabálysértés elkövetését, valamint az egész intézkedés alatt lekezelő modorban kommunikált, arrogáns hangvétellel és megbánást nem tanúsítva válaszolt a feltett kérdésekre. Ebből okszerűen következett, hogy szigorúbb szabálysértési jogi szankció szolgálja a megfelelő visszatartó hatás elérését. Továbbá a parancsnoki kivizsgálás során került az is megállapításra, miszerint az intézkedő rendőrök egyike sem emlékezett, hogy a panaszos kért volna bármilyen jegyzőkönyvet a helyszínen.

Az Rtv. nem ír elő jegyzőkönyv felvételi kötelezettséget a rendőrnek ilyen intézkedési helyzetben, jelen esetben a helyszínen a panaszos adatainak rögzítése történt, egyéb jegyzőkönyv felvételére nem került sor. A szabálysértési feljelentés rögzítésére későbbiekben a Rendőrkapitányság épületében a megfelelő technikai eszközök segítségével kerülhetett csak sor, erről a panaszos értesítése megtörtént. A panaszos maga is elismerte, hogy az intézkedés

során közölték vele, hogy kürt használat miatt vonták intézkedés alá és szabálysértés miatt feljelentés tesznek ellene.

A leírtak alapján a tájékoztatási kötelezettség elmulasztására, valamint a jegyzőkönyv helyszíni átadásának elmaradására irányuló panasz alaptalan.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

A határozat az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdés, 195. § (1) bekezdés;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdés e) pontja, 109. § (1) bekezdés a) pontja, 50. §;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 92. § (1) bekezdés, 93/A. (6), (7) bekezdés, 29. § (1) bekezdés, 19. § (1), (2) bekezdés, 15. § (1), (2) bekezdés, 13. § (1) bekezdés, 44. § (1) bekezdés b) pontja, 20. § (1), (2), (4) bekezdés, 2. § (1) bekezdés;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX.22.) BM rendelet 25. § (1) bekezdés 8.§ (1) bekezdés, 9. § (1) bekezdés, 5. § (1), (2) bekezdés;
- a közúti közlekedésről szóló 1/1975. (II.5.) KPM_BM együttes rendelet 30. §;
- a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 99. § (1) bekezdés, 224. § (1) bekezdés.

Budapest, 2015. június 29.

Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány